

PROGRAM NAUCZANIA Z PRZEDMIOTU „PODSTAWY ROZLICZEŃ MIĘDZYNARODOWYCH”

Semestr: 8

Autor kursu:
dr Małgorzata Domiter

Przedmiot ma na celu identyfikację i omówienie zasad i norm międzynarodowej kodyfikacji stosowanej w rozliczeniach transakcji handlu zagranicznego. Ponadto ma zapoznać słuchaczy z dokumentami transakcyjnymi oraz wykształcić umiejętność ich wypełniania i prawidłowego interpretowania. Wykład będzie również prezentacją różnych form transakcji eksportowych i importowych z odniesieniem właściwych dla nich form opodatkowania. Omówione będą również podstawowe regulacje dewizowe i ich wpływ na zakres i formy rozliczeń zagranicznych. Słuchacze nabędą ponadto umiejętność właściwego doboru środków finansowania dla transakcji handlowych. Celem przedmiotu jest także wykształcenie umiejętności kalkulacji transakcji eksportowych i importowych oraz obrotów wewnątrzspółnotowych.

Cele dydaktyczne i opis przedmiotu:

- omówienie i praktyczne przykłady dotyczące form zapłat w handlu zagranicznym,
- wskazanie zasad korzystnej współpracy z bankami, istota banków uprawnionych i ich funkcje (międzynarodowa korespondencja bankowa), bankowa dokumentacja transakcyjna,
- wykształcenie umiejętności zasad właściwej kalkulacji transakcji eksportowych i importowych oraz obliczania wyniku,
- omówienie istoty ryzyka walutowego i wskazanie metod jego minimalizacji,
- przekazanie praktycznej wiedzy umożliwiającej podjęcie pracy w działach rozliczeń transakcji handlowych lub prowadzenie własnej działalności handlowej.

Metody dydaktyczne – formy aktywizacji:

- wykład prowadzony metodami aktywizującymi połączony z prezentacjami studentów na określone tematy,
- ćwiczenia polegające na przeprowadzaniu obliczeń marży handlowej i zrealizowanego wyniku na transakcji eksportowej / importowej lub wewnątrzspółnotowej,
- ćwiczenia polegające na wyliczaniu pozycji walutowej firmy i interpretacji jej wpływu na wyniki na transakcjach międzynarodowych,
- omówienie i wypełnianie dokumentów bankowych związanych ze składaniem zleceń płatniczych,
- wypełnianie weksli własnych i trasowanych na potrzeby transakcji handlu zagranicznego,
- symulacja rozstrzygnięcia naruszeń zobowiązań stron kontraktu w świetle regulacji dewizowych, formuł handlowych i jednolitych zasad dotyczących zapłat w formie inkasa i akredytywy.

Podstawowa literatura przedmiotu:

- Marciniak - Neider D., Płatności w handlu zagranicznym, Gdańsk, Wyd. Uniwersytetu Gdańskiego, 1998
- Rymarczyk J. (red.), Handel zagraniczny. Organizacja i technika, Warszawa, PWE, 2002

Uzupełniająca literatura przedmiotu:

- Andrzejuk T., Operacje dokumentowe w transakcjach handlu zagranicznego. Akredytywa dokumentowa, Difin, Warszawa 1993
- Andrzejuk T., Operacje dokumentowe w transakcjach handlu zagranicznego. Inkaso dokumentowe, Difin, Warszawa 1992
- Martyniuk T., Rozliczenia pieniężne w obrocie krajowym i zagranicznym, Wyd. Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 1992
- Zboińska B., Rozliczenia międzynarodowych płatności handlu zagranicznego, IkiCHZ, Warszawa 1991
-

Forma kursu:

wykład + ćwiczenia

Liczba godzin:

- 30 godzin wykładu dla grup specjalizacyjnych z handlu zagranicznego na kierunku Stosunki Międzynarodowe studia wieczorowe, IV rok NE

Liczba miejsc:

W zależności od liczebności grup studenckich o specjalizacji handel zagraniczny / ok. 200

Forma zaliczenia:

Wykład – egzamin pisemny zawierający części teoretyczną i zadania

Ćwiczenia - zaliczenie na stopień na podstawie dwóch kolokwium pisemnych (teoria + zadania)

Termin zajęć: według harmonogramu

Program szczegółowy:

- I. Podstawowe zasady rozliczeń zagranicznych
  - 1.1. Zasada CAD
    - 1.1.1. Dokumenty warunkujące zapłatę
      - 1.1.1.1. Faktura i jej rodzaje i zastosowanie
      - 1.1.1.2. Dokumenty przewozowe: listy i konosamenty
      - 1.1.1.3. Dokumenty ubezpieczeniowe
      - 1.1.1.4. Inne
    - 1.2. Zasady wynikające z Ustawy Prawo Dewizowe
      - 1.2.1. Funkcje banków w rozliczeniach – istota korespondencji międzybankowej
      - 1.2.2. Rodzaje rachunków bankowych prowadzonych dla rozliczeń zagranicznych
      - 1.2.3. Zasady prowadzenia i rozliczania transakcji kompensacyjnych
- II. Dokumenty finansowe o charakterze papierów wartościowych i ich rola w rozliczeniach zagranicznych
  - 2.1. Weksel i związane z nim konwencje
  - 2.2. Czek i związane z nim konwencje
  - 2.3. Ewidencja obrotów czekowych i wekslowych
- III. Formy płatności w handlu zagranicznym i ich charakterystyka
  - 3.1. Płatności nieuwarunkowane
    - 3.1.1. Przelew
    - 3.1.2. Czek
    - 3.1.3. Gotówka
    - 3.1.4. Akredytywa pieniężna
  - 3.2. Płatności uwarunkowane
    - 3.2.1. Inkaso i jego rodzaje
    - 3.2.2. Wady i zalety płatności inkasem dla stron kontraktu
    - 3.2.3. Ewidencja transakcji w trybie inkasa
    - 3.2.4. Akredytywa i jej rodzaje
    - 3.2.5. Wady i zalety płatności akredytyw dla stron kontraktu
    - 3.2.6. Ewidencja transakcji w trybie akredytywy
- IV. Ryzyko walutowe i metody jego eliminacji
  - 4.1. Ryzyko walutowe a różnice kursowe
  - 4.2. Obliczanie różnic kursowych
  - 4.3. Różnice kursowe w świetle podatku VAT i dochodowego
  - 4.4. Metody minimalizacji ryzyka walutowego
    - 4.4.1. Metody pasywne (tworzenie rezerw na ryzyko kursowe)
    - 4.4.2. Metody aktywne (pokrycie kasowe, niedopuszczanie do tworzenia pozycji walutowej, wykorzystywanie instrumentów finansowych)

- V. Kalkulacja transakcji eksportowych i importowych oraz obliczanie ich wyniku
  - 5.1. Cena transakcyjna dla eksportu i importu
  - 5.2. Istota kalkulacyjnej marży zysku
  - 5.3. Marża a wynik na transakcji międzynarodowej